

1675 Gyldenløvefeiden

Under denne krigen er hele 3 000 mann fra nordenfjellske med, hvor det store ”slaget” (som aldri ble noe slag) stod utenfor Uddevalla. Her mistet svenskene 1 500 av sine 8 000 mann, hvorav de fleste druknet. Norge mistet 2 offiserer og 12 menige. Hva gjelder vårt dalføre anfaller svenskene i august 1676 med 600 mann, deriblant selveste guvernøren i Jämtland. Det er under dette felttoget at det utspiller seg en heltmodig innsats hos Meråkerbøndene, og som Jon Leirfall i ”Liv og Lagnad” (helt urimelig) setter over gudbrandsdølenes innsats i Kringen i 1612. Det er også fra denne episoden at svenskene planter desinformasjon inn til hærstaben, slik Armfeldt gjorde det i forbindelse med værproblemer og kryssingen av Stjørdalselva i 1718.

1717 Anna Helena von Schultz

Datter til Schultz, Anna Helena, tar Værnes tilbake via odelsretten gjennom rettsak ovenfor Erik Meinholt, og selger Værnes til den mektige Angell-slekten i Trondheim med vilkår om å få bo på Værnes. I protokoller står Jonas Angell som eier av Værnes fra 21.mai 1718. Denne Anna Helena har ”markert seg sterkt” også i ettertiden. Selv de som ikke tror på spøkelser hevder hun går igjen ved østbakken på Værnes. Med et barn på armen viser hun seg spesielt på mørke høstkvelder. Anna Helena ville gifte seg med en underoffiser som var borgerlig født. Det lot seg ikke gjøre slik tiden var den gangen. Likevel fikk de et barn sammen. Anna Helena fikk bo på Værnes til sin død i 1736.

1718 Kjøpmann Jonas Angell

Denne Jonas Angell holdt ikke gården i hevd. Han var halvbror til president Albert Lorentsen Angell og onkel til testator Thomas Angell. Var også tippoldefar til distriktslege Angell i Stjørdal ved slutten av forrige århundre. - Jonas Angell var svært rik, og sitt «avlat» kom som legat på 2000 riksdaler til Vaisenhuset i Trondheim, 500 riksdaler til fattighuset og 200 riksdaler til domkirka

Armfeldts felttog

Da general Armfeldt med sine 8 000 karolinere lå inne på Værnes var det som tidligere nevnt datter til Schultz, Anna Helena som var oppsitter. Gården hadde da kun 5 husmenn, og lå meget nede. Trolig var det ingen buskap der da Armfeldt inntok gården. Selve felttoget påvirket selvsagt dalføre. Det ble en tøff tid. I 1719 - etter Armfeldts innfall i Trøndelag - ble det født kun 53 i

Stjørdalsbygdene, mens hele 392 døde, og det i en krig uten skudd.

Trolig forfalt Værnes som et resultat av rettssaker, odelssøksmål, tvister og ulike uinteresserte beboere. Frøken Schultz ga kirka en flott sølvause med familien Schultz våpen og initialene «*AHVS 1681*». Trolig som takk for at hun slapp å lide. I skadeoppgjøret etter Armfeldts innfall står følgende å lese: «*Gjærdesgaarden ruineret og oppbrent*», hvilket skulle tyde på at karolinerne hadde tatt det som var å ta, pluss brent opp «*skogarden*» og annet løst trevirke. På denne tiden står Anna Helena Schultz oppført som eier av Medbroen.

Værnes hadde seter på Værnesvollen i Leksdal almenning - Dette vet en blant annet ut i fra justisprotokoller av 1723 hvor det ved høsttinget i Sandfærhus tingstue den 30 oktober ble behandlet klage fra Frøken von Schultz (Anna Helena) som hadde stevnet Iver Hafdall, Ole Dyva, Mali Olsdatter og Karen Olsdatter for å ha tent på og brent ned setervollen, kalt *Generalvollen* (oppkalt etter General von Schultz). Iver Hafdall innrømmet at hans budeie hadde gjort dette, og at de ville erstatte skaden med 4 hester.

1737 Oberstløytnant Wilhelm Bruennech

Kaptein, senere oblt. Wilhelm Bruennech kommer så inn som ny eier av Værnes Hovedgård. Bruennech nedstammer fra en tysk ætt, men faren var norsk og sjef for nordre Gudbrandsdalens regiment. Trolig kom derfor Wilhelm Bruennech til Stjørdal fra nettopp Gudbrandsdalen. Bruennech fikk skjøte for kun 500 riksdaler den 2.januar 1737 fra Jonas Angell. På denne tiden var utvilsomt Værnes den største gården i dalføret, og dekket trolig hele Nedre Stjørdal. Men verdien var ikke stor. Den forandret seg ut i fra tilkomne underbruk. Alt var nok ikke slik det burde være. Gården var i forfall. - Den 16.mai i 1737 var det befarings etter krav fra Bruennech. Hovedbygningen var da så forfallen at det ikke var trygt å bo der. Det manglet flere vinduer, og «blyet» var helt oppråtnet. Taket var ikke tett. For øvrig bevitner befaringsen at de fleste bygningene var totalt råtnet, ikke engang hovedbygning med klokkene var intakt. Ref.:«*Tårnet hvorudi et Seierverk med 2de klokker som ikke går eller vise kan*».

Wilhelm Bruennech var gift to ganger, og hadde 21 barn. Han var kjent for å føre streng kontroll med sine arbeidere, og lå ofte på lur for å passe på at de arbeidet godt nok. Oblt. Bruennech døde i 1768 på Fosslia - som var underbruk til Værnes, og som han eide, men solgte til sin svigermor, Fru Lund. Bruennech hadde og eiendommer på Skatval og Inderøya. Barnebarnet Fredrik Brunnech Stabell ble Eidsvollsmann,-.senere general og sjef for Hæren. Se kapittelet om Eidsvollsmennene, side 48.

Uår

Det var også på denne tiden enkelte uår. Etter uårene i 1740 og 41, døde det 300 mens 117 ble født. Flesk var lagervare. Det er fortalt at i Almli i Forradalen kunne det henge opp til 20 fleskesider (halv gris) samtidig på stabburet, og mannen i Dalsaune sa at når han ikke hadde minst 12 fleskesider hengende, så regnet han seg for «matlaus». Det heter seg at flere fikk hjelp fra de som hadde noe å gi. Det er selvsagt riktig, men det var og de godseiere som visste å ta tilbake. Tingsprotokoller tilsier at etterregninga kom så snart betalingsevnen hadde blitt større. Et stort antall bønder ble innstevnet for restanser fra uårene. Da poteta kom til Stjørdal i 1773 ble det litt lettere. Den frøs ikke så fort som kornet.

